

AUGUSTIN MOCANU¹, ROMÂNIA

Cuvinte cheie: colinde, datina colindatului, oficianți (colindători, mediatori), adresanți (gazde), divinitate, bogăția repertoriului, categorii și tipuri de colinde, evoluția genului colindei

Repertoriul de colinde din zonele Sălajului și Codrului

Rezumat

Bogăția repertoriului de colinde din zonele Sălajului și Codrului reiese clar din varietatea categorială și tipologică a textelor. În aceste zone am identificat 10 categorii de colinde reprezentate prin 120 de tipuri și subtipuri: (1) colinde protocolare - 8 tipuri; (2) cosmogonice - 11 tipuri; (3) profesionale - 19 tipuri; (4) feciorul și fata - iubiți și pețitori - 14 tipuri; (5) familiale - 6 tipuri; (6) edificatoare și moralizatoare - 8 tipuri; (7) biblice și apocrife - 23 tipuri; (8) colinde-baladă - 7 tipuri; (9) colinde de război - 1 tip și (10) colinde-cântec - 23 tipuri. Colindele conțin un important număr de teme și motive constituite în veritabile familii. Ele surprind cele mai variate aspecte ale existenței umane. În acest fel se naște o imagine atotcuprinzătoare a vieții rurale dintr-o epocă îndepărtată a evoluției acesteia. Astfel, colindele protocolare redau spectacolul folcloric al desfășurării datinei și relațiile speciale: oficiant, adresant, divinitate; cele cosmogonice conțin credințe și legende despre facerea lumii, despre astre etc.; colindele profesionale prezintă personaje deosebite, credințe și obiceiuri cu elemente magico-rituale în legătură cu străvechi ocupații umane: categoria feciorul și fata - iubiți și pețitori cuprinde piese cu adresă directă către fete și feciori; cele familiale aduc aspecte privitoare la relațiile de familie din satul arhaic; colindele edificatoare și moralizatoare dau răspunsuri unei largi serii de probleme ale omului, făcând educație morală în spirit popular și creștinesc; subiectele din colinde-balade răspundeau problematicii vieții rurale prin dramatismul celor narate și prin valoarea educativă a modelelor prezentate; colindele de război, ca și cântecele lirice cu aceeași tematică, constituie un răspuns artistic dat de popor ororilor fără margini provocate de războaiele moderne; de regulă, colindele-cântec nu se cântau la casele gazdelor, ci pe cale, de la o casă la alta. Ele provin din creații lirice. S-au adaptat, în mare, melosului specific, li s-au adăugat refrene potrivite și astfel s-au integrat genului.

---

¹ Slobozia, România